

використовуються уніфіковані міжнародні терміни з макро- та мікроанатомії органа зору. У подальшому такі методичні підходи будуть розглянуті щодо інших органів і систем та питань їх викладання студентам.

Література

1. Бобрик І.І. Міжнародна анатомічна номенклатура (український стандарт) / І.І. Бобрик, В.Г. Ковешніков // – Київ : Здоров'я, 2001. – 327 с.
2. Дудок В.В. Міжнародна гістологічна номенклатура (українсько-англійсько-латинський словник термінів з цитології, гістології та мікроанатомії / В.В. Дудок, А.Й. Іванова–Согомонян, О.Д. Луцик [та ін.] // – Львів : Наутилус, 2001. – 282 с.
3. Жабосдов Г.Д. Очні хвороби / Г.Д. Жабосдов, М.С. Сергієнко // – К. : Здоров'я, 1999. – 310 с.
4. Луцик О.Д. Гістологія людини / О.Д. Луцик, А.Й. Іванова, К.С. Каба [та ін.] // – Київ : Книга плюс. – 2010. – 584 с.
5. Сомов Е.Е. Клиническая офтальмология / Е.Е. Сомов // – М. : МЕДпресс-информ., 2008. – 392 с.
6. Чайковський Ю.Б. Гістологічна термінологія (Міжнародні терміни з цитології та гістології людини) / Ю.Б. Чайковський, О.Д. Луцик // – Київ : Медицина, 2010. – 283 с.
7. Kachlik D. Mistakes in the usage of anatomical terminology in clinical practice / D. Kachlik, I. Bozdechova, P. Cech [et al.] / – 2009. – Vol. 153(2). – P. 157–161.
8. Pawlina W. Moving forward with Terminologia Anatomica / W. Pawlina, R. Drate // Anat. Sci. Educ. – 2009. – Vol. 2(3). – 93 p.
9. Stevens A. Human Histology / A. Stevens, J.S. Lowe // – Third ed. — Elsevier Mosby, 2005. – 428 p.
10. Young B. Wheater's Functional Histology / B. Young, J.S. Lowe, A. Stevens [et al.] // – Churchill Livingstone, Elsevier, 2006. – 437 p.

Реферати

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГИСТОЛОГИЧЕСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ СТРОЕНИЯ ГЛАЗНОГО ЯБЛОКА В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО ФАКУЛЬТЕТА

Вадюк Р.Л.

Статья посвящена вопросам преемственности преподавания строения глазного яблока в курсе обучения студентов медицинского факультета в рамках кредитно-модульной системы с акцентом на корректном применении нового списка гистологической терминологии.

Ключевые слова: гистология, офтальмология, преемственность преподавания, терминология.

Стаття надійшла 15.03.2013 р.

TECHNICAL APPROACH TO THE SEQUENCE OF TEACHING AND USE OF HISTOLOGICAL TERMINOLOGY OF STRUCTURE OF BULBUS OCULI IN THE PROCESS OF STUDIES OF MEDICAL FACULTY STUDENTS

Vaduk R.L.

The article is sanctified to the questions of sequence of teaching of structure of eye and related structures in a course the studies of students of medical faculty within the limits of the credit-module system with an accent on correct application of new list of histological terminology.

Key words: histology, ophthalmology, successive of teaching, terms.

УДК: 378.147.88+616.1+376.68+378.147

І.І. Вакалюк

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ЗА МЕТОДОМ КЕЙСІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Успішна організація учбового процесу іноземних громадян на кафедрах внутрішньої медицини можлива за умови активного використання методу кейсів. Обґрунтована ефективність проведення об'єктивного обстеження пацієнта, згідно схеми історії хвороби, у рамках цього методу, що, у свою чергу, сприяє формуванню у студента глибокого клінічного мислення. На завершальному етапі заняття доцільна презентація отриманих результатів і проведення захисту історії хвороби, в процесі якої викладач оцінює роботу кожної малої групи і кожного студента зокрема, проводячи паралельно контрольне опитування на предмет знання етіологічних, патогенетичних чинників і клінічних симптомів із запропонованого кейса. Визначені перспективи подальшого пошуку найбільш оптимальних шляхів поєднання сучасних міжнародних методів організації учбового процесу з національною методичною специфікою.

Ключові слова: учбовий процес, метод кейсів, процес Болонський.

Проблема освітньої євроінтеграції для України набула рис першочерговості в зв'язку з потужним розвитком інформаційного потенціалу та високим рівнем конкуренції між освітньою системою Євросоюзу та нашою державою. На сьогоднішній день безперечним лідером на світовому освітньому ринку все ще залишаються Сполучені Штати Америки. Адже, використання унікальної системи добору найбільш здібних студентів із високим рівнем мотивації та їх потужний технологічний рівень створюють умови для глибокої інтеграції освіти з наукою.

В умовах посилення міграції на ринках праці та освітніх послуг виникає потреба у легалізації дипломів іноземних громадян у країнах Євросоюзу та у світі в цілому. З цією метою, перехід України на кредитно-модульний рівень організації навчального процесу відповідно до вимог Болонського процесу є об'єктивним вирішенням нагальних проблем, сучасних питань та потреб.

Одним із базових принципів входження України в євроосвітній простір є принцип науковості та прогностичності. Відповідно до нього, викладач повинен займатись не тільки педагогічною та навчально-методичною діяльністю, але й науково-дослідною роботою із використанням сучасних методів розвитку наукового та творчого мислення, тим самим, формуючи в студента особистість клініциста-дослідника. У цьому аспекті для проведення практичного заняття найбільш ефективним є використання кейс-методу.

Починаючи з 1993 року, вищі навчальні заклади України разом із провідними університетами Європи приймають участь у реалізації міжнародної програми Tempus, яка спрямована на підтримку реформування та модернізації вищої освіти в країнах-партнерах. Основними завданнями даного проекту є підвищення якості вищої

освіти, розвиток міжнародного співробітництва, подолання розбіжностей у вищій освіті різних країн, удосконалення міждисциплінарного та трансдисциплінарного підходу у навчанні, покращення взаєморозуміння між країнами Європейського Союзу та країнами-партнерами.

У рамках цієї програми в 2011 році розпочалась реалізація багатонаціонального проекту MUMEENA (Modernizing Undergraduate Medical Education in EU Eastern Neighboring Countries), що передбачає модернізацію медичної освіти в країнах східного партнерства відповідно до положень та цілей Болонського процесу. Основними напрямками даного проекту є оптимізація роботи викладацького складу вищих медичних навчальних закладів, активне впровадження інтерактивних методів навчання та розробка нового спільного навчального плану, який відповідав би вимогам сучасної освіти. Безумовно, що в процесі реалізації даної програми створюються передумови для формування особистості студента із клінічним мисленням, який повинен диференційовано підходити до вирішення поставленого перед ним завдання.

Метою роботи було проведення практичного заняття в іноземних громадян на кафедрах внутрішньої медицини.

Організація навчального процесу іноземних громадян на кафедрах внутрішньої медицини потребує використання знань, вмінь та навичок набутих у вертикальній системі міждисциплінарної інтеграції, яка передбачає покрокове вивчення базових дисциплін із наступним узагальненням отриманих даних. Все це створює основу для проведення клінічного обстеження пацієнта, основною метою якого є встановлення діагнозу хвороби.

Саме вміння розпізнавати та оцінювати значення симптомів і синдромів в діагностиці захворювань, проводити опитування конкретного хворого згідно схеми історії хвороби, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації формуються в процесі реалізації на практичному занятті методу кейсів.

Суть кейс-методу полягає у використанні конкретних клінічних випадків для спільного аналізу, обговорення та прийняття рішень студентами з певного розділу дисципліни. В умовах кредитно-модульної системи освіти використання цього методу можливе на основному етапі заняття та являє собою практичний тренінг із формуванням професійних вмінь та навичок. Зрозуміло, що на клінічних кафедрах метод кейсів доцільно застосовувати на кожному практичному занятті, даючи змогу студентам обстежувати тематичних хворих із наступним написанням історії хвороби.

Цінність методу полягає в тому, що в процесі вирішення поставленого завдання активується певний комплекс попередньо набутих знань, вмінь та навичок, що дозволяє індивідуально підійти до розв'язання задачі та поєднує навчальну, аналітичну та виховну діяльність.

Метод кейсів має багато переваг, адже не тільки сприяє формуванню навичок використання теоретичного матеріалу, але й виробляє у студента вміння формулювати питання, розробляти диференційовані підходи до вирішення завдання, самостійно приймати рішення в умовах невизначеності. Безумовно, цей метод володіє і великим виховним потенціалом, адже сприяє формуванню особистісних якостей студента, зокрема: працьовитості, конкурентоспроможності, впевненості, креативності, відповідальності, комунікативності, цілеспрямованості.

Багаторічний досвід показує, що метод кейсів не потребує значних матеріальних чи часових затрат. Він може бути використаний не тільки при вивченні нової теми, але й застосовуватись із метою узагальнення матеріалу. Особливо актуальним це є при написанні історії хвороби сучасного пацієнта, адже, як правило, поєднана патологія все частіше має місце в умовах сьогодення.

На нашу думку, проведення клінічно-орієнтованого практичного заняття найбільш якісно та повноцінно можливо шляхом поділу студентів на малі групи (по 5-6 осіб), кожній із яких пропонують провести клінічне обстеження пацієнта згідно схеми історії хвороби. Історія хвороби – найважливіший інструмент лікарського дослідження хворого, науково-методичний та юридичний документ, який включає наступні складові елементи: з'ясування паспортної частини, збір скарг хворого, анамнезу хвороби, анамнезу по системах, анамнезу життя; проведення об'єктивного обстеження пацієнта із встановленням попереднього діагнозу; аналіз лабораторних та інструментальних методів обстеження із обґрунтуванням клінічного діагнозу; проведення диференціальної діагностики із формулюванням заключного діагнозу; визначенням тактики лікування та профілактики.

Студенти самостійно виконують поставлене завдання під контролем викладача, який відіграє лише консультативну роль, скеровуючи їхні знання та думки у вірне русло. Студентам дозволяється використовувати допоміжну літературу, підручники, лекційний матеріал тощо. Кожна мала група обирає «спікера», який на заключному етапі заняття презентує отримані результати та захищає прийняте групою рішення. У процесі захисту викладач не тільки оцінює виступ «спікера», але й активно залучає до дискусії членів цієї та конкуруючої групи, проводячи паралельно контрольне опитування студентів на предмет знання етіологічних, патогенетичних факторів і клінічних симптомів із запропонованого кейсу.

На підсумковому етапі заняття викладач оприлюднює кращі результати, оцінюючи роботу кожної малої групи та кожного студента зокрема.

Безумовно, для ефективного використання кейс-методу необхідно створювати спеціальні умови. Зокрема, поставлені завдання повинні бути достатнього ступеня складності; в аудиторії повинна панувати атмосфера психологічного комфорту, яка сприяє вільному висловлюванню студентами думок; необхідно відводити чітко встановлену кількість часу на вирішення завдання; проводити підготовку викладачів до запровадження даної методики; тісно співпрацювати із закладами практичної охорони здоров'я для всебічного та вільного доступу до пацієнтів.

Надумок

Застосування кейс-методу при організації практичного заняття, особливо на клінічних кафедрах, формує у студента позитивну мотивацію до навчання, забезпечує високу ефективність розвитку глибокого клінічного мислення, розвиває особистісні якості, що в цілому створює передумови для формування майбутнього фахівця із високими морально-деонтологічними та професійними якостями.

Перспективи подальших досліджень. Зрозуміло, що в процесі безперервного прогресу навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи освіти та активного залучення нових методик викладання, необхідним є пошук найбільш оптимальних шляхів поєднання сучасних міжнародних інтерактивних методів організації навчального процесу із національною методичною специфікою.

Реферати

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОВЕДЕНИЯ ПРАКТИЧЕСКОГО ЗАНЯТИЯ ПО ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЕ В ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН МЕТОДОМ КЕЙСОВ В УСЛОВИЯХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Вакалюк И.И.

Успешная организация учебного процесса иностранных граждан на кафедрах внутренней медицины возможна при условии активного использования метода кейсов. Обоснована эффективность проведения объективного обследования пациента, согласно схемы истории болезни, в рамках данного метода, что, в свою очередь, способствует формированию у студента глубокого клинического мышления. На заключительном этапе занятия целесообразна презентация полученных результатов и проведение защиты истории болезни, в процессе которой преподаватель оценивает работу каждой малой группы и каждого студента в частности, проводя параллельно контрольный опрос на предмет знания этиологических, патогенетических факторов и клинических симптомов из предложенного кейса. Определены перспективы дальнейшего поиска наиболее оптимальных путей сочетания современных международных методов организации учебного процесса с национальной методической спецификой.

Ключевые слова: учебный процесс, метод кейсов, Болонский процесс.

Стаття надійшла 20.03.2013 р.

ORGANIZATION OF PRACTICAL LESSON FROM INTERNAL MEDICINE IN FOREIGN CITIZENS BY CASE-METHOD UNDER CREDIT-MODULE SYSTEM OF EDUCATION

Vakalyuk I.I.

The successful organization of the educational process of foreign citizens on the internal medicine departments is possible under the active use of the case-method. It is found that the effectiveness of an objective examination of the patient according to the case history promotes deep clinical thinking of the student. At the final stage of practical lesson is appropriate presentation of the results and protection of case history, during which the teacher evaluates the work of each group and each student, including the parallel control questioning regarding etiologic and pathogenetic factors and clinical signs from the case. Determined the prospects of further search for the most optimal ways to combine modern international methods of educational process with the national methodological specificity.

Key words: educational process, case-method, Bologna process.

УДК 376.68+378.147

Ю.М. Гольдсбергер, Ю.М. Казаков, Є.Є. Петров

ВНІЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ВУЗАХ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

У статті розглянуті деякі аспекти адаптації особи в цілому і іноземного студента зокрема при навчанні у іноземному вузі. Наведені типи адаптації іноземних студентів та виокремлені завдання, які постають перед ними.

Формування толерантних установок в умовах навчального закладу, організація своєчасної та достатньої допомоги їм формує позитивну налаштованість до життя та навчання у нашій країні.

Ключові слова: адаптація, вища освіта, іноземні студенти.

Дослідження проблем адаптації іноземних студентів до навчання у вузах представляє великий науковий інтерес, особливо в прикладному аспекті. До цих пір проблема адаптації іноземних студентів не достатньо висвітлена у вітчизняній і зарубіжній соціально-педагогічній науці. Відомі публікації як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників присвячені вузьким специфічним проблемам. Тому інтеграція теоретичного і прикладного аспектів проблеми адаптації іноземних студентів до навчання у вузах представляється важливою межею розвитку в міжнародному освітньому просторі.[1]

Термін «адаптація» (від лат. Adapto - пристосування) виник в біології для позначення процесу пристосування будови і функцій організму до умов навколишнього середовища. Адаптація є передумовою активної діяльності в процесі успішного функціонування індивіда в тій або іншій соціальній ролі. Під адаптаційною здатністю розуміють здатність людини пристосовуватися до різних вимог (соціальних і фізичних) середовища без відчуття внутрішнього дискомфорту.

Важливим моментом є соціальна адаптація особи, яку можна розглядати в трьох аспектах: як процес активного пристосування індивіда до умов соціального середовища; як вид взаємодії людини або соціальної групи з соціальним середовищем; як результат гармонізації відносин суб'єкта і соціального середовища. Ж. Піаже соціальну адаптацію розглядає як узгодження оцінок, домагань індивіда, його особистих можливостей із специфікою соціального середовища; цілей, цінностей, орієнтації особи; з можливостями і умовами їх реалізації в конкретному соціальному середовищі; як взаємини індивіда і його оточення в процесі гомеостатичного урівноваження. Ухвалення індивідом соціальної ролі дозволяє розглядати соціальну адаптацію як соціально-психологічний механізм соціалізації особи. Соціальна адаптація завжди була досить ємкою науковою і прикладною соціальною і психолого-педагогічною проблемою. Від того як складуться відносини конкретної людини, в нашому випадку зарубіжного студента, з людьми, що оточують його, соціумом в цілому, наскільки